

IRODALOM

FŐSZERKESZTŐ:
ZILAHY LAJOS
SZERKESZTŐ: ILLÉS ENDRE

1945 december 1 szám

*Megérte ezt az évet is,
Megérte a magyar hazát,
A vészes égen elborult,
De nem esett le csillaga*
Petőfi Sándor

A MAGYAR irodalomnak az a virágzása, amely a huszadik század első évtizedében kezdődött, a harmincas évek végéig tartott. Ez az izgalmas korszak a széthullott régi ország romjaiban is továbbélt; írói első nagy hullámát egy második követte, s közben új izzel is gazdagodott: az erdélyi irodalommal. Ezekben az évtizedekben találta meg a magyar irodalom az útját a külföld felé. Ez az út azonban csak Nyugat felé vezetett, Keletet teljesen elzárta előlünk a világpolitika. A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság — amelynek kiadásában most az olvasó kezébe tesszük az Irodalom-Tudomány című folyóiratunkat — a Szovjetunió népeivel való szellemi kapcsolatok ápolására alakult. Ez a hatalmas birodalom kétszázmillió lakosságával, a földgolyó száraz felületének egyhatodrésszével a végtelenség és ismeretlenség jegyeiben áll nemcsak előttünk, hanem az egész Nyugat előtt. Ennek az ismeretlenségnek sötétjébe mártja fáklyáját a magyar irodalom és

a tudomány, amikor egyrészt felfedező útra indul, másrészt önmagát akarja megmutatni az ismeretlenségnek. Tapogatva keressük az utat, de legmélyebb ösztöneinkben ez az út, a szellem és a gondolkodás útja, mégsem teljesen ismeretlen előttünk: az új hazát kereső magyarság a népvándorlás nagy rengéseiben ebből a hatalmas anyatestből szakadt ki.

A régi nagy orosz irodalmat apáinknak és ifjúságunknak néhány fénylő név jelentette: Dosztojev-szkij, Tolsztoj, Csehov, Gogoly s mások. Közülük Dosztojev-szkij a cárok árnyékában sorvadó nép sötét pesszimizmusa; a Szovjetunió új irodalma ugyanennek a népnek ragyogó optimizmusa. Ugyanaz a népi optimizmus, amely Moszkva, Leningrád és Sztalingrád védelmében, reménytelen pillanatokban a hadtörténet csodáit villogtatta.

A magyarság súlyos óráiban ebből a mély népi optimizmusból akarunk meríteni, amikor a Szovjetunió irodalmának ismertetésére vállalkozunk. Eszközeink kicsinyek és szegények. Amit egyelőre nyújthatunk — kevés. De úgy érezzük, mégis meg kell szólalnunk. Meg kell törnünk az ijesztő csöndet, amely körülvesz. A halálos némaságot, amelybe népünk irodalma ma alámerült.